

به مناسبت 115 امین سالگرد تولد

مأوشہ دون

نوشته : لی وانستو
منبع : کارگر انقلابی،
متوجه : ن. طاهری
تصحیح : الینگار
ویرایش : هیئت تحریر "شورش"

قسمت سوم

رہبری مائو

بامطالعه تمام وظایفی که مانویعهدہ کرفت و مشکلاتی را که حل کرد، تصویری خوبی از شیوه رہبری و شخصیت او به دست می آید. بنیانگذاری اقتصاد سویلیستی از طریق مطالعه و بررسی تجارب منفی و مثبت در اتحاد شوروی تا آن زمان بود. مانو این تجارب را عیقاب بررسی کرد، در مرور آنها از نظرات مردم استفاده کرد - متوجه پرنسیب های کمونیستی رادر شرایط مشخص چین بکار گرفت. بدین لحاظ استراتئیزی رسیدن به مرافق عالی سویلیسم را تدوین نمود.

در سال 1951 مانوبه روستا هارفت و با مردم مستقیماً صحبت کرد تا از نظرات آنان آگاهی حاصل نماید. در اثر پیروزی انقلاب زمینهای زمینداران بزرگ ضبط شده و میان دهستان فقیر بی زمین توزیع گردیده بود. اما استفاده درست از این زمینهای توансست فقط با شیوه کنپراتیفی و جمعی صورت گیرد. این امر میتوانست محصول کشاورزان را فرازش دهد و مناسبات میان مردم را به شیوه رادیکال تغیر دهد.

در جایی که دهستان از حیوانات و وسایل خود بصورت جمعی استفاده میکرند و همیگرادر کارکشاورزی کمک میکرند، تیم مشاوران بیطری تشكیل گردید. در سال 1952 چهل در صد دهستان درین تیمهای اعضویت داشتند. اما این تیم ها آنقدر بزرگ نبودند تا با حادث احتمالی چون سیلاب و خشکسالی مبارزه نمایند. اینها پیشرفت های بزرگی تکنیکی را نمیتوانستند بیافرینند و همین تصور بعضی تیمهای اوت سط دهستان مرffe تری رہبری میشوند. دهستان خود میاموختند چگونه شیوه های انقلابی تولید را بیافرینند و دهستان درایجاد ایده ها را ها کار

های تغیرات اجتماعی مانند از بین بردن نظرات کنفوشیوس که مردم نسبت به زنان اعمال میکردند و نشاندن "خدمت به خلق" به جای "ایندا من" گام های عملی وسیعی برداشتند. بعضی از دهستان شروع به ساختن کنپراتیو های بزرگ نمودند. مانو این کارها را به دقت بررسی نموده و انان را تشویق کرده و حزب راهم بسوی بسیج سربازان ارتش آزادی بخش خلق هدایت مینمودند. در هدایت و رہبری این سازمان های همکاری جمعی، سهم بگیرند. اداره های مشترک تولیدی یا کوپراتیوی در سال 1956 انقدر شد که بودکه 90% دهستان درین سازمان ها عضو بودند.

این شیوه رہبری مانور امر مبارزه طبقاتی و ساختمن جامعه سویلیستی محركی بود بسوی استفاده سازنده انرژی توده هاتحت سویلیسم و رہبری کمونیستی.

گام بزرگ به پیش

درک مانواز سوسیالیزم فراتراز تغذیه، پوشاک و حقوق اولیه مردم بود. او به انقلابی نگاه میکرد که مردم را زماناسبات

اقتصادی و اجتماعی ستمگرانه راهنمای و نجات دهد.

انقلابی را در نظرداشت تا لاید هوازیزش های کهن را که مشوق مناسبات ستمگرانه بود، به مبارزه طلبید و نابود سازد. انقلابی که به مردم فکر کردن و عمل کردن را می امزاند. مانوبدین منظور در سال 1958 پلان جدید و متھورانه را برای اکتشاف اقتصادی سوسیالیسم توین نمودتا قدم های بزرگی را به پیش بردارد. هدف اصلی ایجاد جنبش سراسری کشور برای تشکیل کمون دهقانی بود. این کمون هامتشکل از 15 تا 25 هزار عضو بود که

توانایی مهار سیلاپ هاودرختکاری زمین های وسیع، ساخت جاده های سراسری در کشور، ساخت بندهای آب و برق، مکاتب و شفاخانه ها و غیره را داشتند. مرکز تحقیقاتی را برای تهیه تخم اصلاح شده گندم، برنج، و دیگر محصولات کشاورزی با حاصل دهی خوب ایجاد کرد. این کمون ها توکلایی هموار نمودن تپه ها و قابل زرع نمودن کوهها را نیز داشتند. کمون ها برای مردم زمینه یک زندگی آزادسیاسی، اجتماعی و فرهنگی را مساعد ساخت. جستجوی جمعی راه کارها و شیوه حل مشکلات بجای رهان نمودن مردم بدست سرنوشت و غرق نمودن در گیرودار زنگی فردی، باعث گردید تا زنان امکانات و فرصت های بیشتری برای در گیرشدن و سهم گرفتن در امورات جامعه بیابند و نقش مهمی در خلق و اکتشاف زندگی جدید ایفا نمایند. کمون ها خانه سازی، ساختن غذاخوری های مشترک، کلینیک ها، مکاتب و تئاترها را بصور دسته جمعی سازمان میدادند. در مسیر این تغییرات بزرگ اقتصادی و اجتماعی مردم عادات و ارزش های کهن، خرافات، تبعیض و رواج فیodalی را به مبارزه طلبیدند. درین مسیر اختلاف و فاصل میان شهرنشینان و ده نشینان و دهقانان و کارگران را کاهش دادند.

امروز شنیده میشود که قدم های بزرگ به پیش فاجعه بار بود. در این مرحله ازانقلاب انسان های زیادی از گرسنگی مردند. علت آن شیوه رهبری پالیسی مانوبود. شنیده میشوند که کمون ها در حقیقت نوعی کاربرده وار بود. اینها همه دروغهایی است که ازدهان دشمنان مانو میشنویم. دلیل این مشکلات پالیسی مانوبود. درین برهه از زمان قحطی خیلی شدیدی چین را فراگرفته بود. دلیل آن پدیده هایی خیلی مغلقی بود: در سال 1959 چین شاهد خشکسالی وافت هایی چون سراسری سیلاپ های بزرگی بود که در تاریخ چین بی سابقه بودند. این پدیده عمیقاً به تولید مواد غذایی ضربه زده بود. اتحاد شوروی با روآوری به سرمایداری دردهه 50 مخصوصان و مشاوران خود را از چین فراخوانده بودو مرزهایش را بروی دولت سوسیالیستی چین بسته بود. علاوه بر آن رهبران حزب اشتباهاتی را مرتکب شدند. برای نمونه آنان توجه زیادی به مناطق روستایی نمودند که از امکانات زراعی کمتری برخوردار بودند، که با این شیوه محصولات مواد غذایی ضربه دید. مقامات محلی از حاصلات زراعی خود بطور مبالغه آمیزی گذارش میدادند. بر اساس این گذارشها برنامه توزیع غله تهیه میگردید و این امر مشکلاتی را بوجود می آورد. اما مانو و رهبری انقلابی حزب تلاش میکردند این مشکلات را به شیوه خوبتری حل نمایند. بطور نمونه آنان اندازه دریافت گندم توسط دولت را کاهش دادند، بعضی پروره هایی غیر زراعی را متوقف ساختند تا برای تهیه مواد غذایی دست به کارشوند، غله و نان جیره بندی شدو غله و مواد غذایی به مناطق مورد ضرورت بصورت عاجل فرستاده شد. حقیقت این است که تغییرات بزرگ دریک جامعه همواره در کوتاه مدت مشکلاتی را ایجاد مینماید ولی به اثبات رسیده که در درازمدت این مطمئن ترین راه حل میباشد. این تغییرات در بزرگی نه شکستن شیوه های کهن و آزمایش شیوه های جدیدی به منظور اصلاح عادات و عرف های اجتماعی میباشد. این کار در پیروزه قدم های بزرگ به پیش انجام شد. اگر این کارها ناجم نمیشد، چطور میتوانست چین در سال 1970 برای اولین بار قادر گردد تانیاز هایی مواد غذایی و صحي

نفوں 600 میلیونی خودرا برآورده سازد؟ اینکارنیتیجہ تلاش هابرای اتمام برنامہ های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی مبارزات قدم های بزرگ به پیش بودکه در چین برداشتہ شدہ بود.

وضاحت درمورد خصلت طبیعی سوسیالیزم

سرنگونی نظام سوسیالیستی روسیه در اواسط دهه 1950 قلب همه کسانی راکه برای دنیا بھر فکر میکردند شکستا ند. نظام سوسیالیستی روسیه اولین نظامی بودکه جامعه نوین سوسیالیستی رادرانکشور بنانہادو کارهای بسیار بزرگی توأم با تجارب راهبردی و قبل توجه از سوسیالیسم درین نظام به اجرائدا شتہ شد. شکست انقلاب و برگشت دوبارہ سرمایداری چه معنی داردو همچنین چه تاثیری بر روحیات انسان دارد؟ مانو عهده دار مطالعه عمیق تجارب جامعه سوری شد. ازانتمامی کارهای مثبتی که انجام شده بود آموخت و اشتباہات توریک و عملی راکه منجر به نگهداری و تقویت نابرابری هادر جامعه میشد، و مبارزه برای جامعه بی طبقه یعنی کمونیسم را به بیراهه میکشاند، شناسایی و شدیدا انتقاد نمود. به همین شیوه مانواز تجارب چین سوسیالیستی که تا ازمان بدست آورده بود. بعد از تجزیه و تحلیل خیلی انتقادی. آموخت تا راهکارهای جدیدی را جستجو نماید.

ساختمان سوسیالیسم و استه به التیام زخم های است که از جامعه ستمگرانه کنه بجامانده و پرسه ای است که نباید امیدوار بود دریک شب بر انجام برسد. ساختمان سوسیالیسم به این معنی است که بطور متداوم نگرگونی اقتصادی و شیوه هایی انجام کارهای اجتماعی را مورد کنند و اقدام داده و باشیوه های تفکر عقب مانده کنه که در ستمگری ریشه دارند، مبارزه نمود. مانو علیرغم درگیری با این مسائل، تلاش کردن مشکلات آتی را درک نماید. او همواره درگیر تجزیه و تحلیل عمیقی ازانتمامی خصوصیات انتقال سوسیالیسم به کمونیسم بود. آچه او از سرشت و خصوصیات این جامعه درک کرد، قبل از توسط جنبش کمونیستی بین المللی شناخته نشده بود. مانو خوبی فهمید که پیروزی انقلاب و ساختمان سوسیالیسم نمیتواند به سرنگونی طبقات و مبارزه طبقاتی محدود باشد. آنطوری که او بعدها نوشت:

"جامعه سوسیالیستی زمان نسبتاً درازی را در بر میگیرد. در این زمان طولانی طبقات، تضاد طبقاتی و مبارزه طبقاتی وجود دارد، مبارزه میان رهروان سوسیالیسم و رهروان سرمایداری ادامه دارد، هنوز خطر اعاده سرمایداری موجود است. ماباید مسیر و سرشت خیلی مغلق و طولانی این مبارزه را بدانیم و درک کنیم".

مانویه این حقیقت پی برده کسانی که سرنگونی سوسیالیسم در اتحادشوری را طرح ریزی و عملی کردند، همه در عالیترین مقامات حزب کمونیست قرار داشتند. اور اطراف خویش وقتی نگاه میکرد، آثار و نشانه های آنرا در درون حزب کمونیست چین مشاهده میکرد. اور درک کرده رهبران عالیرتبه حزب میخواهند کاپیتالیزم را در چین مانند اتحادشوری دوباره برس قدرت آورند. مانو بطور خستگی ناپذیری در جستجوی راهی برای جلوگیری از وقوع چنین مشکلی بود. از تجربه اتحادشوری آموخت که پاکسازی چنین رهبرانی نمیتواند راه حلی خوبی باشد. بدون شناسایی دقیق زمینه های رویزیونیسم و مبارزه دقیق و آگاهانه علیه این زمینه هاتمیتوان امیدوار بود که اگر جمعی از رهبرانی حزب مخالف آن باشد، جمعی دیگران راه را دوباره پیشنهاد ننمایند. مانوراههای بسیج نمودن توده هارا بصورت خیلی گستردہ و آگاهانه برای درگیرشدن در مبارزه سراسری در جامعه، ترسیم نمودن خط فاصل میان رهروان سرمایداری و رهروان سوسیالیسم، انتقاد نمودن از رهبران که راه سرمایداری را در پیش گرفته بودند و رهنمون شدن راه درست انقلابی به انان راجستجو نمود. او تلاش کرد تا روحیه شورشگری و کنگاوا مردم را برانگیزاند. اما انطور که او بعدها جمع بندی نمود، او و رهبران انقلابی تا ازمان نتوانسته بودند تا راه بسیج نمودن توده ها را برای انتقاد و نشانی نمودن "گوشه های تاریک و پنهان" رهبران خویش، بیابند.

حداد شدن مبارزه طبقاتی در چین

نیروهایی محافظه کار در درون حزب میخواستند تا حزب به معیارهایی سوددهی در سرمایه گذاری اولویت قائل شوند. اینها شیوه آموزشی را ترویج کردندکه به متخصصین و رهبران ممتاز حزب امتیاز میداد. اینها کارهایی فرهنگی را به منصه اجرا و نمایش میگذاشتندکه توسط کرکترها موضوعات فیدوالی مغلوب گردیده بود. آنها به توده ها اجازه نمیدادند تا در مبارزات و جروبحث های که حزب درگیر بود، درگیر شوند. به انان اجازه داده نمیشد تا بداند چگونه جامعه را دگرگون باید ساخت. در مورداين اشتباهات رهبران حزب، مانوکاری دیگری انجام داده یکی از خدمات بزرگ مانومحسوب میگردد. اینک کار عبارت بود از تدوین تیوری ادامه انقلاب تحت دیکتاتوری پرولتاریا.

در جامعه سوسیالیستی ضروراست تا دیکتاتوری پرولتاریا برای مبارزه علیه نیروهای مختلف بورژوازی و شکست دادن این نیروهای کارگرفته شود. حتی در جامعه سوسیالیستی که انقلاب ادامه دارد، بقایای نابرابری و اختلاف در جامعه مداوماً ظهرور میکنند. این اختلافات زمینه ظهور بورژوازی و روابط و شیوه تفکر سرمایداری را مساعد میسازند. بعلاوه مانوفهمیدکه خط بزرگ نیروهای ستمگرو و استثمارگر متعلق به جامعه کهنه نمیباشد بلکه طبقه جدید التشكیل بورژوازی که

از درون تضادهای جامعه سوسیالیستی سربلند میکند و درست در عالیترین منزلت حزبی قرار دارند، میباشد. رهبران حزب به لحاظ موقعیت و قدرت منابع، تصامیم گرفته شده و پالیسی هایی توسعه ای را که مسیر انکشاف جامعه را تعین مینمایند، کنترول مینمایند. اینکه جامعه به پیش به سوی سوسیالیسم ویا برگشت به سوی سرمایداری حرکت مینماید، بستگی به این امر دارد که چگونه رهبران حزب از قدرت خود در تینیں یکی از این دو مسیر استفاده مینمایند. برای نمونه آیا رهبران حزب باید سیاستی را که منجر به حذف نابرابری هامیشد، دنبال میکردن دویا سیاستی را که به تقویت نابرابری ها می تنجامید؟ آیا اینها تلاش میکرند تا مبارزه آگاهانه مردم را برای تغیر جامعه خویش به سوی سوسیالیزم و کمونیزم رهبری کنند یا آنرا به بیرا هه بکشانند؟ این موضوعات مربوط به مبارزه طبقاتی تحت سوسیالیسم میشود. موسسات اداری و مدیریتی جامعه سوسیالیستی چون انسیتیوت حقوقی، هنری، فرهنگی، سیاسی و علمی نه تنها این تضاد های طبقاتی را منعکس میکرند، بلکه میتوانستند این این مبارزات را به نحوی تحت تاثیر قرار دهند.

مانو در صدیافتمن راهی بود تا این موسسات را دگرگون کند، تغیرات اساسی را در حزب و جامعه وارد نماید، تغیر جدی در شیوه افکار و شناخت مردم و بالاخره توده ها را در گیر سوسیالیسم رهمنون گردند.

مبارزه برای حفظ سوسیالیزم

در ماه می 1966 مانوانقلاب کبیر فرهنگی پرولتاریائی را با فراخواندن توده های "مبادرمان مقر فرماندهی" آغاز کرد. او از توده های صدها میلیونی خواست بپاخیزندور هر بران حزب و مقامات حکومتی را که برای براندازی سوسیالیسم تلاش میکرند، خلع قدرت نمایند. این انقلاب در انقلاب بود.

مانو صدها میلیون نفر را هدایت کرد تا جهت حرکی جامعه را به بحث و بررسی گرفته و مسئولیت سرنوشت جامعه خویش را بست گیرند. مانوور هر بران انقلابی در حزب، مردم را مکمک نمودند رهروان راه سرمایداری را در جمله سران حزب شناسانی، انتقاد، و در صورت ضرورت سرنگون و قدرت را در موسسات و نهادهایی

که دراه رسیدن به کمونیسم مانع ایجاد میکردند مجدها تصرف نمایند. این پرسه انقلابی نمودن بیشتر جامعه و قدرت مندمودن توده های مردم بود.

انقلاب فرهنگی و رهبری مانو ممکن است یکی از آن پرسه های باشکه درجهان خیلی کم دیده شده است و بیشترین سو تفاه و غلط فهمی در مردم صورت گرفته است. برای دهه های بعدازان، مدافعان سرمایداری داستان های کاملًا کاذب‌انه و دروغ راسراهم بندنموده و ترویج دادند. آنها به مانوبهتان زده و انقلاب بکیر فرهنگی را به عنوان یک کابوس ترسیم نموده اند.

تغییر و هدایت بهتر جامعه بسوی سوسيالیسم

آنطورکه مانوبعد هاتشريح کرد، هدف انقلاب فرهنگی "آنائی بودکه در دل دولت راه سرمایداری را به پیش گرفته بودند". اما هدف استراتژیک این مبارزه کمک به مردم در امر تغیر دیدشان نسبت به جهان بودکه به وسیله این طرز دیدجامعه را که در آن زندگی مینمودند، تغیر داده و بسوی جامعه کمونیستی رهنمون شوند.

به امور بهداشتی و صحی نگاه نمایید. در سال 1949 چن دارای 12.000 داکتر که در غرب تحصیل کرده بودند، برای 500 میلیون نفر بود. در سال 1965 این تعداد به 200.000 رسید. اما اکثر مراکز صحی در شهر ها قرار داشتند. دوکتوران تازه فارغ تشویق میگردیدند تا به مراکز صحی شهری کار نمایند. دهقانان که اکثریت عظیم نفوس کشور را تشکیل میدادند کمترین دسترسی به مراکز مدرن صحی داشتند. این گونه تنظیم مراکز صحی میتوانست تنها به انکشاف و بزرگ شدن نابرابری در جامعه و تقویت نفوذ و گرایشات سرمایدارانه گردد.

مانو آنائی که واقعاً به خط اصولی میاندیشیدند و خطی که وزارت صحت عامه در پیش گرفته بود، رانتقاد نموده و خواهان تغیر اصولی درین شیوه مدیریت شدند. تحت رهبری او توجه زیارتی به دهات نسبت به شهرها مبذول داشته شد. یکی از پیشرفت‌های هیجان انگیزان انقلاب فرهنگی تشكیل "دوکتوران بر همه پا" بود. دهقانان جوان، و جوانان ده به اطراف کشور فرستاده شدند و دانش اولیه صحت، دارو و تداوی را که نیاز عاجل کشور بود و نیاز تداوی امراض عمومی و عادی بود، بیاموزند. داکتران هر زمانی که ضرورت بود، به دهات میرفتند. یک سوم داکتران شهری به دهات برای کمک به مردم شتافتند. او سط طول عمر در دوره رهبری مانو دیرابرگردید، یعنی از 32 سال در سال 1949 به 65 سال در سال 1976 رسید.

رهروان سرمایداری در مردم آموزش و پرورش نظری دیگری داشتند. آنان استدلال میکردند که به منظور تبدیل نمودن چین به یک کشور مدرن، ضرور است تا به "بهترین" مکاتب و "متازترین" شاگردان تمامی توجهات مان را مبذول نماییم. اینها سعی مینمودند تا به عملیاتی که ادامه بر تامه "گام های بزرگ به پیش" بود خاتمه داده شود. در دوران "گام های بزرگ" به پیش "محصلان وقت اضافی" شان را به کاشت و زرع سبزیجات برای نیازکارانی از مکاتب خود و یا در یک کارخانه کوچک متصل یانزدیک به مکتب صرف میکردند. انقلابیون این نظرات رهروان سرمایداری را نتقاد مینمودند. زیرا بدون کم کردن تفاوت هامیان روشنفکران و کارگران، میان متخصصین و توده های معمولی مردم حرکت نمودن بسوی کمونیزم ناممکن است.

یکی از نتایجی که از دعوت مانو گرفته شداین بودکه میلیون ها محصل علیه نخبه گرایی در تحصیلات عالی برای مبارزه به پا خواستند. قبل از انقلاب فرهنگی دانشگاه ها متعلق به فرزندان رهبران حزبی و مقامات دولتی بود. اطفال برای شمولیت در مکتب به مشکلات عدیده چون انتخاب به اساس امتحان و مشخصات سنی و فزیکی روپریو بودند. انقلاب فرهنگی شمولیت در مکاتب و دانشگاه ها را بر اساس امتحانات رقابتی و نخبه گرایی راملغی نمود. شرط رفتن به دانشگاه این بود تا محصلان بعد از ختم لیسه برای سه سال به فایریکه و یا به دهات کار نموده و متقاضی شمولیت در دانشگاه را نماید. ارزیابی و نظرات همکاران و موسسه که یک محصل در آن جا کار میکرده، یکی دیگر از پیش شرط های برای ورود به موسسات تحصیلات عالی کشور بود.

بر علاوه تاثیرات انقلاب فرهنگی بالای جامعه، حزب نیاز این انقلاب متأثراً گردید. تمامی بخش های حزب این مشی انقلابی را پیش برندند، دانش خویش را از اهداف کمونیستی، دوره انتقالی سوسيالیستی و هدایت این تغیرات در همه سطوح عمیق ترساختند. رهبران انقلابی جدیدی از میان توده های مردم پا به عرصه رهبری حزب نهادند.

شکست سوسیالیسم در چین و درس‌های که از آن باید گرفت،

علیرغم تمام این تغییرات بزرگ، معدالک، مانوگوشزدکرده پیروزی نهایی خیلی دوروقابی پیش بینی نیست. او به این موضوع اشاره نمود که "خیلی آسان خواهد بود تا به سیستم سرمایداری رواور شد" زیرا فشار امپریالیسم ازبرون و موجودیت بقایای "الکه های" سرمایداری (مانند نابرابری میان شهر و ده، اختلاف میان کاری دی و فکری وغیره) در درون نظام و این حقیقت که بسیاری از رهبران قدرمند حزب کاملاً توسط انقلاب فرهنگی اصلاح و خلع قدرت نشده اند، این روگردانی را سهولت‌زیست می‌سازد.

زمانیکه مانور در سال ۱۹۷۶ وفات کرد، رهروان سرمایداری در درون حزب کمونیست چین و به رهبری دنگ سیاپین فرستاد یافتد تا کودتا نمایند. آنها صد ها هزار نفر را بقتل رسانیده و رفقاء نزدیک مانو بشمول رفیق چیانگ چینگ همسر او و ۳ نفر دیگر را که بعداً بنام "باندچهار نفری" مشهور شدند، دستگیر و زندانی ساختند. هزاران نفر دیگر به کام مرگ فرستاده شدند. سیاپین شعار "سرمایدار شدن افتخار است" را به جای "خدمت به خلق" مانوبنداشت. این کودتا چین سوسیالیستی را به جهنمی برای اکثریت چینی ها که امروز ما شاهدان هستیم، مبدل نمود. در چین یکبار دیگر امپریالیزم، استثمار سرمایداری و ستمگری فیودالی همراه با قطبی شدن شدید اجتماعی و اقتصادی جامعه حاکم گردید.

دلایل که چار رهروان سرمایداری به پیروزی رسیدند، زیاد است. عوامل چون فشارهای بین المللی، و دیده‌عرضی رهبران از موجودیت طبقات در چین مهمترین این دلایل می‌باشد. علاوه بر آن مانوگروپ انقلابی نزدیک به مانو اشتباها مشخصی را مرتب کشیدند که توانایی های انان را تحت الشاعر قرارداده و در ضمن انان را هدف تهاجم رهروان سرمایداری قراردادند.

درس هایی که ازان می‌توان گرفت، این نیست که سوسیالیسم ناممکن است، بلکه اینست که انقلاب ناکام مانو شکست خورد. حقیقت دیگری که منجر به فربیت توده هاشد، این بود که رهروان سرمایداری زمانیکه قدرت را بدست آوردند، توده هارا غافلگیر کردند زیرا مشی آنها برای توده ها واضح و روشن نبود. آن ها خود را رهروان سوسیالیسم واندیشه مانو معرفی مینمودند. زمانیکه این رهروان شعار ادامه راه مانورا میدادند، باب آواکیان رهبر حزب کمونیست انقلابی امریکا بخوبی خدمات فناپذیر مانورا و خدماتی را که مانو به علم و عمل انقلاب کمونیستی نمود، جمع بندی نمود. او مشخصات طبقاتی رهبری جدید چین را تحلیل نمود و بهوضاحت تمام نشان داد که کودتای ضد انقلابی علیه مانو و سوسیالیسم به وقوع پیوسته است. در ضمن وی به وظایف و مبارزات رهبران اصیل کمونیست ها در سراسر جهان مبنی بر ارزیابی درست از تجارت تاریخی و غیر پیش بینی انقلاب چین و آموختن و بکارگیری درست تئوری که مانو در جریان رهبری خویش تکامل داد، اشاره نمود.

امروزه هیچ کشور سوسیالیستی درجهان وجود ندارد. شکست چین سوسیالیستی در سال ۱۹۷۶ ختم موج اول انقلاب پرولتاری را درجهان رقم زد.

مانو کمونیست، انقلابی بزرگی بود که یک ربع نفوس کره زمین را برای آزادی چین از ستم و احلاف امپریالیست ها رهبری کرد. او این کشور بزرگ را بسوی برپایی یک جامعه آزاد سوسیالیستی برای ۲۵ سال رهبری نمود. مانو مردم چین را رهبری نمود تا شرایط و وضعیت زندگی شان را همراه بالحساسات و خصوصیات روانی شان بطور اصولی و بنیادی تغییر دهد. او بطور خستگی ناپذیری در پی یافتن راهی بود تا زیر پیروزی رهروان سرمایداری جلوگیری نماید. واو مردم را درین کارتا آخرین رمق حیات خود رهبری و کمک نمود. این یکی از عالیترین تجارب انقلابی در تغیر جامعه و مردم بود. درک حقایق درباره مانو برای هر کس مهم است. مهم است تا بدانیم که انقلاب تحت رهبری اویک مرحله خیلی بر جسته از تاریخ جامعه انسانی می‌باشد. و برای کسانیکه امروز واقع می‌خواهد جهان را تغیر دهنده باید افکار و کردار انقلابی مانو نقطه مهم آغازین و حرکت بسوی بازسازی جنبش انقلابی باشد.

پایان